

CASO PRÁCTICO 2 – EDUCACIÓN INFANTIL

Suposto Práctico: Actividades de animación infantil en Bebeteca municipal

Encoméndaselle ao Técnico Superior en Educación Infantil (TSEI) do concello a tarefa de organizar e levar a cabo actividades de animación dirixidas a nenos e nenas de 0 a 3 anos na biblioteca municipal. Estas sesións terán unha periodicidade mensual e desenvolveranse no espazo da "bebeteca".

As actividades deben adaptarse ao desenvolvemento psicoevolutivo dos menores desta idade, atendendo as súas necesidades sensoriais e de exploración e promovendo a súa participación mediante experiencias visuais, auditivas e táctiles. A proposta debe integrar un enfoque lúdico e participativo, facilitando a socialización e a estimulación temperá, todo isto nun contexto de aprendizaxe non formal. O espazo da bebeteca está acondicionado para este propósito, con mobiliario adecuado, alfombras, cestos de libros accesibles e materiais sensoriais que animan á manipulación e ao xogo.

Estrutura proposta para o suposto

Introdución

- Desenvolvemento
- Socialización
- Función das bibliotecas infantís / Breve contextualización histórica ***PLUS***
- O conto e o seu valor educativo (Tema 53)
- ...

Contextualización

- **Na especialidade de Intervención Sociocomunitaria**

Competencias TSEI e módulos máis relacionados

*"Está relacionado coas competencias do Técnico Superior de Educación Infantil seguindo o **Decreto 226/2008 de 25 de setembro** polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior de educación infantil modificado polo Decreto 38/2010, do 18 de marzo (DOG 25/03/2010).*

Relación en maior ou en menor medida con todos os módulos pero de forma máis específica co módulo de:

- ✧ *MP0011 Didáctica de Educación Infantil.*
- ✧ *MP0019 Proxecto de atención á infancia.*
- ✧ *MP0023 Formación en centros de traballo."*

- **Marco Lexislativo e Pedagóxico:**

- A **Lei 5/2012, do 15 de xuño, de bibliotecas de Galicia (DOG 27/06/2012)** establece a biblioteca como un servizo cultural e educativo esencial para o desenvolvemento comunitario e a inclusión social. A normativa establece que as bibliotecas deben atender as necesidades de todos os segmentos de poboación, incluíndo a infancia, promovendo o acceso á lectura e á información en todas as etapas da vida.
- **Decreto 55/2012, do 12 de abril**, polo que se regula o sistema bibliotecario de Galicia, promovendo o acceso á cultura e o desenvolvemento da rede de bibliotecas públicas, con especial atención á promoción da lectura entre nenos e mozos.

- **Concepto e importancia das Bebetecas:** Inspirado nas propostas de Georges Curie e Mercè Escardó i Bas, o concepto de bebeteca pretende ofrecer un espazo de atención e animación á lectura adaptado a nenos de 0 a 3 anos. Este espazo permite a interacción co libro a través de actividades de contacontos, xogos sensoriais, e momentos de interacción lúdica en compañía de familiares, nun ambiente que favorece a relaxación e o goce compartido.

COMPLETAR CON "PLUS_BIBLIOTECAS_INFANTÍS

- **Destinado a nenos/as de 1º ciclo:**

- **Decreto 150/2022, polo que se establece a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.**
- Desenvolvemento evolutivo 0-3 anos. (Atención á diversidade: **orde 8 + D.229**)

Desenvolvemento da Proposta Pedagóxica

1. **Contacontos sensorial:** Actividades que inclúen contos curtos acompañados de materiais sensoriais (libros de tea, texturas, sons suaves) para captar a atención dos pequenos e incentivar a súa curiosidade. Estas historias traballan temáticas simples e familiares, como animais ou elementos da natureza, ofrecendo unha experiencia completa de xogo e aprendizaxe.
2. **Xogos de rimas e cantigas populares:** A participación activa en rimas e cancións axuda ás crianzas a desenvolver o oído e a linguaxe, creando un ambiente lúdico e cálido. Mediante xogos de palmas e cancións tradicionais, foméntase a imitación e a socialización, aspectos esenciais na etapa 0-3 anos.
3. **Obradoiro de luces e sombras:** Utilización de luces suaves e figuras para proxectar sombras, creando unha experiencia visual que estimula a imaxinación. A través de historias simples, as crianzas poden explorar o mundo visual e experimentar coas sombras, desenvolvendo habilidades de observación e atención.
4. **Maletas viaxeiras:** Servizo de préstamo de contos e materiais adaptados para o fogar. Estas "maletas viaxeiras" permiten ás familias levar material de lectura a casa, reforzando o vínculo familiar coa biblioteca e estimulando o hábito lector desde o fogar.
5. **Xogos de manipulación e obradoiros de plástica:** Actividades con plastilina, pintura de dedos e materiais táctiles que fomentan a exploración e a creatividade. Estes obradoiros permiten que as crianzas experimenten coas súas mans, mellorando a súa motricidade fina e expresividade.

Espazo e temporalización

O espazo da bebeteca está adaptado para ofrecer seguridade e confort, cunha distribución de materiais accesibles e unha ambientación acolledora que invita ao xogo e á exploración.

1. Organización espacial

- **Área de lectura:** A bebeteca debe contar cunha área acolledora, con alfombras suaves, colchonetas ou coxíns que permitan aos nenos e nenas sentarse, deitarse e moverse libremente mentres exploran os libros.
- **Andeis baixos:** Os libros e materiais deben estar a unha altura accesible para que os nenos poidan coller os libros eles mesmos. Andeis baixos, preferiblemente de madeira, con cestos ou caixas organizadas, axudan a que a selección de materiais sexa doada e segura.
- **Zona de xogo e exploración sensorial:** Ademais da área de lectura, un espazo para actividades de manipulación e xogo é esencial. Este espazo pode incluír bloques sensoriais, xogos de exploración con materiais naturais, e obxectos que favorezan a estimulación táctil e visual.

2. Materiais esenciais

- **Libros de cartón e tecido:** Libros robustos, resistentes e seguros para a manipulación dos bebés, que soporten mordidas e manexo constante.
- **Elementos de xogo sensorial:** Materiais como bloques suaves, xogos de encaixe grandes, libros con texturas e obxectos de cores e formas variadas.
- **Espellos:** Os espellos axudan aos nenos a recoñecerse e estimulan a súa autoexploración. Deben estar colocados a nivel de chan e ser seguros.
- **Mobiliario adaptado:** Mobiliario de tamaño pequeno e sen esquinas afiadas que asegure a mobilidade dos nenos e evite riscos de accidentes.
- **Contos con elementos visuais:** Libros con ilustracións sinxelas, cores vivas e imaxes familiares que axuden a captar a atención dos nenos.

3. Selección de álbums ilustrados para bebés (0-3 anos)

Aquí tes un listado de álbums ilustrados axeitados para a bebeteca, ideais para fomentar o interese pola lectura nos máis pequenos:

- **"De qué color es un beso?"** – Rocio Bonilla
- **"El pollo Pepe"** – Nick Denchfield e Ant Parker
- **"Cocodrilo"** – Antonio Rubio e Óscar Villán
- **"La pequeña oruga glotona"** – Eric Carle
- **"Oso quiere comer"** – Nick Bland
- **"Elmer"** – David McKee
- **"¿Puedo mirar tu pañal?"** – Guido Van Genechten
- **"A que sabe a lúa?"** – Michael Grejniec
- **"Nadarin"** – Leo Lionni
- **"¿Dónde está spot?"** – Eric Hill
- **"¡Veó veó!"** – Àngels Navarro
- **"Bebé abejas"** – Yu-Hsuan Huang
- **"Un beso antes de dormir"** – Teresa Tellechea
- **"Buenas noches, Gorila"** – Peggy Rathmann
- **"Besos, besos"** – Selma Mandine

Estes álbums ilustrados combinan simplicidade, cores vivas e temáticas sinxelas, perfectos para introducir os nenos ao mundo dos contos e á bebeteca, axudándolles a desenvolver habilidades básicas de observación, exploración e socialización.

As actividades desenvolveranse nunha sesión mensual de 45 minutos, favorecendo a participación gradual e a integración das crianzas co espazo. O horario das actividades estará orientado á tarde, facilitando a asistencia das familias.

Exemplo de estruturación temporal:

(Teremos en conta a **orde de calendario escolar** para as posibles conmemoracións nas que podemos basear as temáticas das sesións)

1. **Xaneiro: Ano Novo e Día da Paz (30 de xaneiro)**
 - **Conto:** "A pomba e a paz" (conto con ilustracións de pombas e elementos da natureza), que introduza conceptos básicos de paz, amizade e respecto aos demais.
2. **Febreiro: Entroido**
 - **Conto:** "Os animais disfrazados" (historia sinxela con personaxes animais que se disfrazan), fomentando o xogo e a imaxinación. A sesión incluírá máscaras ou pequenos disfraces para que as crianzas participen activamente.
3. **Marzo: Día Internacional da Muller (8 de marzo)**
 - **Conto:** "Un mundo de mulleres fortes" (conto ilustrado sobre mulleres que fan cousas interesantes e inspiradoras), adaptado ao público infantil para presentar de maneira lúdica valores de igualdade.
4. **Abril: Día do Libro (23 de abril)**
 - **Conto:** "Un día na biblioteca" (conto sobre a experiencia de explorar unha biblioteca), que familiariza as crianzas co espazo e fai que entendan a importancia dos libros. A sesión podería incluír un breve percorrido pola biblioteca e unha pequena "maleta viaxeira" de préstamo.
5. **Maio: Día das Letras Galegas (17 de maio)**
 - **Conto:** "Letras máxicas" (conto sobre palabras en galego e o seu significado), fomentando o coñecemento e o amor pola lingua galega a través de xogos de palabras e ilustracións.
6. **Xuño: Fin de curso e chegada do verán**
 - **Conto:** "O mar e as criaturas mariñas" (historia que explora o mundo submarino), animando á exploración da natureza e a conversa sobre o verán. A sesión pode incluír xogos de auga e elementos relacionados co mar.
7. **Setembro: Volta á escola**
 - **Conto:** "A mochila de Pepiño" (conto sobre a volta á escola), que axuda a traballar a adaptación á rutina e os sentimentos de comezar algo novo.
8. **Outubro: Outono e Samaín**
 - **Conto:** "O bosque en outono" (historia sinxela sobre cambios na natureza e animais en outono). Complementa a sesión cun xogo de exploración de follas, castañas e elementos naturais.
9. **Novembro: Día Internacional da Infancia (20 de novembro)**
 - **Conto:** "Todos somos amigos" (conto sobre os dereitos dos nenos e o valor da amizade), promovendo a igualdade e a inclusión entre os máis pequenos.
10. **Decembro: Nadal**
 - **Conto:** "A árbore de Nadal" (conto sobre unha árbore máxica que celebra o Nadal), para compartir o espírito de festa e solidariedade. Inclúese un pequeno obradoiro de decoracións navideñas para que cada neno e nena cree o seu propio adorno.

Cada sesión seguirá unha estrutura similar, adaptada ao tema do mes e ao desenvolvemento dos nenos e nenas de 0 a 3 anos:

1. **Acollemento e Introducción (5-10 minutos):** Presentación da temática do mes e do conto seleccionado.
2. **Contacontos (15-20 minutos):** Narración e exploración sensorial da historia, utilizando materiais visuais, táctiles e sonoros.
3. **Actividade Complementaria (10-15 minutos):** Actividade de manipulación ou xogo relacionado coa temática (disfraces, xogos de exploración, etc.).
4. **Despedida e préstamo de libros (5-10 minutos):** Interacción coas familias, entrega de materiais ou maletas viaxeiras para continuar o vínculo coa biblioteca no fogar.

Este plan anual non só introduce aos nenos e nenas en diferentes temáticas culturais e valores, senón que tamén promove o desenvolvemento lingüístico, social e sensorial de forma lúdica e adaptada ás súas necesidades e intereses.

Completar con:

- ★ **PLUS_RECANTOS_OBRADOIROS***
- ★ **TIPOS DE ACTIVIDADES BASEADAS NO CONTO_TEMA 53***
- ★ **Referentes psicopedagóxicos clásicos e actuais ao longo do suposto***